

PEST, MÁJUS 2.

18. szám.

I. FÉLÉV. 1861.

Megjelenik a lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ért.: vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ért. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

A keresztjáró-napokban *) tartatni szokott körmenetek eredete és czélja.

Még az üdvhozó anyaszentegyház a pogányok zsarnok üldözése alatt nyögött: addig a szegény hívek semmiféle nyilvános istenítiszteletet nem gyakorolhattak; többnyire mély csendben, egybegyülekezve föld alatti üregekben, végzik mindennapi közajtatosságukat. Láthatók voltak ugyan ekkor is körmenetek, vagyis ugynevezett processiók; de a melyek borzalommal tölték el a jó és jámbor szívüket. A keresztények ugyanis, tiszteletre méltó püspökök és papok, öszbe borult öregek és serdülő gyermekek, özvegyek és gyenge szüzek hosszú sora és serege, kegyetlen őrizet alatt megaláztatással, de mindazáltal hősiességel és elszántsággal lépdelték egymás után nyilvános utcákon, csörgőlánczokkal terhelve irgalmatlanul huzeltattak a szánalmat nem ismerő ítélőszékek elé, hogy ott mint Krisztus hű követői tűz, fegyver vagy más irtóztató kegyetlenségek által életüket szerelmes Üdvözítőjükért föláldozzák.

Ezek valának az ünnepélyes körmenetek a három első században, melyektől az emberi szív elborzad, de a melyekben a kath. egyház diadalát lel. Miután az üldözések eme gyászos kora bevégeződött, és az egész világ Megváltójának egyháza magához méltó és illő szabadságát élvezni és istenítiszteletét akadálytalanul nyilvánosan gyakorolni kezdé: el nem mulaszták a püspökök és papok híveiket összegyűjteni és nyilvános ajtatossággal, ünnepélyes körmenettel azon szent helyekre vezetni, melyekhez a hívek buzgó áhitattal s édes emlékekkel viseltettek; hol egyesítve imáikat és énekeiket a szabad ég alatt repdeső madárkák zengedezésével, hálákat adának a Mindenhatónak, hogy egyszülött fiát félelem és rettegés nélkül dicsőíthették.

Egyházunk évlapjai tanuskodnak arról, hogy már a 4-ik században Krisztus Urunk születése után a pro-

*) Keresztjáró-napoknak nevezzük azért, mivel faluhelyeken, hol több templom nem létezik, a ker. községek e napokon a kiszabott áhitatosság teljesítése végett künn a határon álló valamely kereszthez szoktak ünnepélyes menetben járni. — Lásd Lonovics, Egyh. arch. 225. lap.

cessiók gyakorlatban voltak. Így Julián korában lehető ünnepélylyel vitettek át szent Babilának tetemei Antiochia városába. Nagyszerű körmenetet rendelt sz. Ambrus midőn Gervasius és Protasius vértanuk ereklyéit fölfedezte. Gyakran a főpásztorok bizonyos szent helyeket tüztek ki a sz. áldozat megtartására, hová őket a hívek zsoldárok éneklése közt elkísérik; mely jámbor szokásról 1-ső Gelasius és Nagy-Gergely pápák helyeslőleg emlékeznek. — Gyakran rendeltettek az egyház által könyörgő napok a közszükség és nyomor idejében. Így látogatta sz. Gergely pápa Roma lakóival folytonos imák közt e város minden főtemplomait az akkoron dühöngő dőghalál megszüntetése végett, melylyel az isteni igazság e várost és az egész birodalmat meglátogató.

Ily közinség idejében vevék eredetüket a mai napig gyakorlatban levő keresztjáró-áhitatosságok is. Különösen az 5-dik században Frankhon egyik tartománya, Delphinat, rendkívüli csapásokkal látogatott: gyakori földrengés megingatta az egész tartományt, sok templom, és magánlak romba dőlt, ragadozó vadállatok kirohantván üregeikből, az ottani lakókat kezdék kiméletlenül megtámadni, városokat pusztítani, villámcsapások, éhség és nyomor már-már kétségbe ejték a népet, félelem és rettegés, jaj és siránkozás tölté el az egész vidéket. Nem volt halandó, ki ezekben az Isten boszuját nem ismerte volna föl. Sz. Mamert vienne-i püspök Istennél keresett vigaszt és segedelmet; bőjtölésre inté a megszorodottakat, áldozó-csütörtök előtt híveivel együtt három napi sz. körmenetet tartott, hogy buzgó fohászaik és penitenciatartás által Isten irgalmát megnyerjék. Az Ur meghallgatta népének könyörgését; mert azon időtől fogva megszűntek a rémítő csapások, visszatért a csend és édes nyugalom anyyala. Ezen szent áhitatosság elterjedt ezután minden szomszéd tartományokban, végtére behozatott e szent szokás az egész katholika egyházban.

E rövid sorokból meg volnának ugyan győződve jóakaró olvasóink a könyörgő-napok eredetének igaz voltáról, valamint azoknak és általában minden nyilvános sz. körmenetnek üdvös czéljáról. Igen ám! de van

nak oly katolikus testvéreink is, kik csak is e névvel bírnak, bárha mint fölvilágosodottak (?) világos homályban azt is már rég letörölték hamlokaikról; kiknek korszerű (?) földadatuk valamint az egyház minden egyes intézményeiben butaságot, ámitást, sőt rossz akaratot föltételezni, annak legszentebb hitágazatait egyszerű tagadással vagy gunymosolylyal megezáftaknak vélni — mivel többet ennél nem tudnak — az egyházi jogok és törvények védelmét makaes büszkeségnek keresztelni, az egyházi hatalomnak engedelmisséget ígérni akkor, midőn neki parancsolhatnak, fényes istápot nyújtani, midőn koldus-botot adnak: úgy a külső istenitiszteletet nem korszerűnek tekinteni, mintha bizony az egyház, mint Istennek szent intézménye is kénytelenítettnek a romlott kornak igényeihez illeszkedni. Miután ily mostoha fiai is vannak szerető anyánknak, a kath. egyháznak: nem lesz fölösleges fölvett tárgyunk fonalát kissé tovább nyújtani. Mert könnyen találkozhatik valaki, a ki látván a keresztjárom-hétben az ajtatoskodók nagy seregét, azt mondhatja: az imádság ereje nem függ ezen körmenetektől, az Isten meghallgatja az alázatos szívűek imáját, bár ezek külsőleg nem nyilvánulnak is.

Igaz; de ebből még nem következik az, hogy nem szükséges, nem hasznos ily ünnepélylyel kapcsolt nyilvános könyörgésekhez járulunk, kivált ha tekintetbe vesszük egyházunk szent nézetét és szándokát, midőn azokat rendeli.

Ki tagadhatja, hogy a külső dísz és fény nagyobb tekintélyt kölcsönöz mindennemű tisztelgésnek? Egyszerű öltönyt veszünk föl, mikor magán-dolgainkban eljárunk; de ragyogó és díszes dolmányt, midőn egész testületben az országgyűlés megnyitására indulunk. Ki tagadhatja tehát, hogy a külső fény és ünnepélyességek által a Mindenhatónak sz. neve magasztosabban dicsőítetik? Igenis, magasztosan tiszteljük a mindenek Urát, ha benső alázatosságunk és szívünk élő hite mellett imáinkat s érzelmeinket külsőleg is nyilvánítani igyekszünk. Nem dicsőítette-e fönségesen Dávid Izrael Istenét, midőn a papok- és levitákkal, összes alattvalóival legnagyobb ünnepélylyel, legdiszeseb rendben a frigyszekrényt Obededon házából Jerusalemba vitette? Salamon Istennek nagyobb dicsőséget kereste, midőn ugyanazon frigyszekrényt Sion hegyéről az általa díszesen fölépített templomba áttétette; mily nagy sokaság tódult ez ünnepélyhez, mily épületes vala a menet, mily buzgó és megható az ének, mily költséges vala a számtalan véráldozat! Nem nagyobb tiszteletet mutatott-e Dávid és Salamon a kegyes Jehova iránt ezen ünnepélyes bevonulás által, mint ha ők az Urnak ezen kegyelem trónját magán-esendőben áthelyezték volna? Nimive királya legünnepélyesebben hódolt Isten sz. kegyének, midőn látván atyai haragját, királyi trónjáról lelépve, palástját elvetve, bűnbánó-zsákba öltözködött, és hamurba borulva, nyilván siratá maga és népének bűneit; midőn alattvalóinak ugyanezt tenni parancsolta: midőn általános bűntöt rendelt a megsértett isteni Felségnek megengesztelésére.

Ily külső szertartások és ajtatosságok, ily nyilvános imák és könyörgések által sokkal méltóságosabban tiszteltetik az, a ki előtt maguk az angyalok is térdet hajtanak. Ezen külső jelenetek őszinte jelei Istenünk

iránti hódolatunk- s fiui alázatosságunk-, szeretettünk- és bizalmunknak; ezekkel ismerjük el, hogy Jehova Istenünk a királyok királya, mindenható lény, maga a kegyesség s imádandó jóság.

A ember nem csak testből, hanem lélekből is áll, szükséges tehát, hogy ne csak szellemünk, de testünk, külső érzékeink is hódoljanak Teremtőnknek. Midőn tehát az egyház minket a keresztjárom-hétben vagy más alkalommal is harangjai ünnepélyes kongása által nyilvános könyörgésekre egybehi: teszi ezt azért, hogy különös tiszteletet nyilvánítson az iránt, kitől ittlétünk és siron tuli boldogságunk függ; az iránt, kiből élünk, mozgunk és vagyunk; a ki esőt ad alkalmas időben, és a ki ruházza a mezei lilimokat és táplálja a repdeső madarakat.

Az egyház könyörög többi közt e napokban, hogy az Isten távolítsa el népétől a testi bajokat, szerenésétlenséget és mindennemű viszontagságokat; méltó annakokáért, hogy testünk is magát megalázza, külső érzékeink is hódoljanak. Imádkozzunk azért szívvel és szóval, ajtatossággal és töredelmességgel. Zárjuk be imáinkat a szent letenye e zárímájával: Istennek szent fia! kérünk téged, hallgass meg minket, irgalmazz nekünk, kegyelmezz minékünk. Vedd hathatós őrizeted alá egyházunkat, e földön látható helytartódat, IX. Pius pápánkat, szentséges atyánkat; adj fejedelmek közti békeséget s boldogságot hazánknak! Ugy legyen!

Kopich Ignác.

Ócska templom.

Őszre jár az idő, elmennek a golyák,
Nincsen, a ki lakja pusztá templom tornyát.

Képzetelem száll fel hozzád, tites fészek,
És onnét a multak országába nézek.

Mikor a harangok szózatos ajakkal
Hirdették innét, hogy itt van már a hajnal.

Mikor hirdették, hogy templomban már a pap,
Jöjjenek a hívők, és imádkozzanak!

Azután meg azt, hogy haldoklik valaki,
Egy-két „Miatyánkot“ kell érte mondani!...

Igy volt, míg harang volt; de jött az ellenség,
Kihuzta a torony szós, beszédes nyelvét.

S az ágyuval, a mit belőle öntetett,
Legelőszőr is a templomra lövetett;

Aztán meg azokra, kiknek a harangok
Imádságos szava hajdanában hangzott.

Megroskadt a templom, híre sines azoknak,
A kik egykor benne térden imádkoztak.

Utánok egész új nemzedék állt elé,
Mely pompás templomát más helyen emelé.

És a bagoly-szóra jözütt nevetnek
Fiai, a mint a rom mellett elmennek.

Pedig ha értenék a huhogó baglyot:
„Majd elpusztul az is, és ti is meghaltok!”

K u t h e n.

„Ave Maria!”

„Ave Maria!” — A hajnal rózsaszárnyain repülnek felém az ezüsthangok, áthatják szívemet, lelkemet. „Ave Maria!” Ave kedves Madonnám! . . . Téged dicsér a fölébredt emberiség, a természet gyermeke, a csalogány, a csermely, a szerény kunyhók s a paloták. Oh, ha e hangok nem hatnak be a szőnyeges termekbe, elhatnak a márványfalakig s a kőkebel megrendül és lágyan vizsgálkoztatja: „Ave Maria!” — A nap is, a nagy király, kinek álmai fölött a hold s a milliárdnyi csillagok öröködnék, fölkel bitoros ágyából, elküldi őreit s első sugarával kézeskódra siet, első sugarával teszi harmatgyöngy-áldozatát lábaid zsámolyához. „Ave Maria!” Üdvözlégy Madonna! . . .

Oh mint szeretlek! szeretlek égi trónodon, szeretlek vásznamen, melyre ecsetem varázsolt. Szeretlek őseim hazájában, az édeni Olaszthonban. S ha kis gondolám a rém-émlékű sohajok hidja alatt surrant el, cütökos helyen is „Ave Mariá”-t rebegetek ajkaim; ha a doge palotája, vagy a büszke patriciusok márványcarnokaira pillanték, „Ave Mariá”-t zengett forró szívem hurjain. Mióta jó anyám ismerni tanított, mióta a nagy maestro gyenge kezem vezérlette: mindig, mindig szerettelek! S e szeretet e honba is elkísért, a dicső Magyarhonba, mely boldog téged patronájának nevezhetni. És mégis e hon gyermekei oly sokszor döfik a kétélű tört szivedbe, oly sokszor feszítenek fiad keresztjére, s „Ave Maria” helyett átkos káromlással illetik szent nevedet, égi Madonna!

De im térdre borulok előtted. Én szeretem e nemzetet is, mely kebelébe fogadja a hontalant; mert nagy e nemzet mégis hűség-, hősiesség- s költészetében.

Bocsáss meg tehát neki! hisz ugyanis hosszú, kinos éj takarta létét. . . . Inkább ébreszd föl egy jobb kor hajnalára, s Luigi csekély szolgád hiszi, hogy egy lelkesült nemzet nyelve hangoztatja a boldog virradatkor: „Ave Maria! Ave Maria!” . . . A fiatal, ámbrándosan vallásos művész a gyönyörű Madonna-kép előtt térdre hull, s szemeiből könnyek gördülnek alá.

Most halkal megnyílik az ajtó, s belép azon egy galamb-ősz férfiú; megáll, keresztbe fonja karjait, s szeméi a szeretet s fájdalom vegyületével tapadnak a térdelő ifjura. Oly sokszor látta már őt így!

Néhány percz telik el, s Luigi észrevevén az ősz embert, némi zavarral emelkedik föl térdelő helyzetéből.

— Atyám! . . .

— Jó reggelt, Luigi, kedves gyermekem! Ugy szeretem látni benned az ihlett szellemet működni, s meghajlok hazám költészete előtt, mely lényeden élömlik. De jó fiam, mire vezet a folytonos álomszerű ábránd, hová tör nyugtalan szellemed, mi czéled ez anyagi világban?

— Oh atyám, ki őrszemekkel kíséred a gyermek álmaid, az ifju vágyait, ki honn vagy szívem titkaiban, te tudhatod, hogy utálok, megvetem a világnak zaját,

mely tégedet elkábitott, mely neked egykoron Adriát ígéré jegyesül, s e helyett száműzött csendes tűzhelyedtől. Te tudod, hogy anyám kisded Madonnája volt gyermekjátékom, hogy az isteni Szűz lelkem királynéjává lőn, hogy az ő képe volt ecsetem első teremtménye, s hogy e Madonnát is anyámé után festém. . . . Mert szeretem őt lelkem egész hevével, erejével; tisztellem őt a fiai kegyelet legszentebb érzelmével, s leghőbb vágyam őt az égi honban üdvözölni! . . . Hagyj engem jó atyám, boldog leszek én így.

— Csalódol gyermek! Viszonyok közt élsz, vannak szent kötelmeid, melyek parancsolják, hogy szereteted munkás legyen, és ez — higy nekem — mit sem von le eszményképed szellemiségéből; sőt ez mintegy Isten helyettese kíséri tevékenységed küzdelmeit s jobbával véd. Az elvont szeretet bolygó tűz, mely feneketlen posványba, végletekbe vezet; a munkás szeretet nap, mely sugaraival világít, melegít, éltet. Nincs erény vetélytárs nélkül, mondja a böles. Ébredj tehát gyermekem, hallgasd meg ősz atyádat, kit durva erőszak taszított le képzelt mennyéből. Övjon meg téged ettől Isten és a sz. Madonna! Szállj le az anyagi körülmények, az élet küzdelmei tüzebe, hogy megtisztulva, annál fényesb öltönyt közelíthess eszményképedhez; mert különben beteljesednek rajtad Bonfin szavai: „Ki sohasem szenvedett, az a legfőbb jó éldeletét sem ismeri.”

— Megállj, megállj atyám! ez nem az én utam.

— Fáj az nekem, nagyon fáj, hogy nem találak viszhangra ősz atyád szavai kebledben; de én megbocsátok. Figyelj egy kissé. . . . A mystikus multban Cyprus északnyugoti partján magas gránitoszlop állott, Apollónak szentelve. Századokon át ostromlá a fölkorbaesolt tenger, minden évtizedben leszakita alapjából egy kődarabot; mert a büszke oszlop nem hajtá meg fejét, s a tajtékzó habok sohasem érinthették a csucson ragyogó aranylantot. Ilyen az anyaszeretet. Dühöngnek a szenvedések és szenvedélyek az élettengeren, de sohasem emelkedhetnek az anyaszeretet színvonaláig. . . . Csak-hogy a gránitoszlopot megemésztette már az idő; de az anyaszeretet örök fénye átvilágít a siron tul is. . . . Neked van anyád, kinek aranyhaját ezüstre változtatá az idő fukarsága; kinek szemvillama megtört a csalódások szikláján; kinek bitorajkát, rózsaaerczát a közelgő halál lehelete a sírok sápadt fátyolával voná be; kinek deli termete vetekedék Ádria karsu árbozcaival, és most — meggörbedve, kiaszott testtel lebeg közöttünk, mint az élet gúnya, — s az anyaszeretet gyémántja most is ott tündököl a roskadozó kebelben, s rád, egyedül rád árasztja fényét. . . . Fiam, fiam! anyád szeretetére, testvéreid ártatlanságára kérlek, kényszerítek, hagyd el az ábrándvilágot, tekintsd ősz, tehetlen szülőidet, kisded testvéreidet!

— Atyám, atyám!

— Vagy azt akarod, hogy a gazdagság mellett, melylyel Isten művészetben megajándékozott, ezen kincs mellett hála fejében egyik kevély küszöbtől a másikig vezess bennünket koldulni, hogy a kőkemény kegyelemkenyér héja az utolsó áldásszót is elfojtsa!? . . . Oh gyermekem! akkor irtózatoss lesz a bukás, mint atyádé; mert eszményiségben hitedet kell vesztened ily csapásra, melyet eszményképednek fognál bűnül fel-

róni, s mely után szellemi élvezésre képtelenné válsz. De ki tagadná? élvezés kell, tehát rohansz az érzéki élvezet örvényébe, az erkölcsi halálba. Ezt korszellemnek nevezik, s te ezt akarod követni? Lesz itt számodra elég emelkedettség, költőiség? . . .

— Atyám, az Istenért ne tovább, örültté teszesz!

— Hah! tehát gyáva is vagy, az igazság ereje megrázkodtatja légváraidat? — Oh! büszkén nézhet Olaszhon méltó gyermekére. De örülj meg inkább, sőt átkom is. . .

— Irgalom! . . .

A nagy érzelem-roham elvév az ősz eszméletét, s a fiu örülteként rohan ki a szobából.

* * *

Félóra telhetett el, míg az ősz apát elhagyta öntudatlan helyzetbe.

Határozatlanul tekintte szét, s azután homlokára ütve fölkiálta:

— Ősz ember, esztelen apa, mit műveltél? Ily erős csapással ébresztet föl az álmodozót? . . . Bocsáss meg, szegény fiam, szegény boldogtalan gyermekem! De hová ment, hová üzték átkos szavaim? . . . Luigi, Luigi! Nincs, eltűnt! . . . Istenem, Istenem! . . .

A királyi Duna partján sűrű néptömeg szemléli, miként viaskodik két ember a hullámok között.

Az egyik Luigi.

— Fiamat, kedves fiamat én öltem meg, én öltem meg! — hangzik a tömeg közől.

— Oh boldog apa, kinek ily hős fia van, ki idegen életért saját életét kockára teszi! — kiáltja a nép.

A két ember végerőlködéssel parthoz ér.

Luigi egy emberéletet mentett meg.

A nép örömmujongások között viszi a hősies ifjut álméklódó apja kitért karjaiba.

— Te vagy gyermekem? . . . Oh bocsáss meg ősz atyádnak!

* * *

A hevessé vált vitában föllobban az olasz tűzvér apa és fiu keblében egymás ellen: de néhány perc meggyőzi a fiut atyja szavai igazságáról, s a hit eszelekvővé lesz még azon órában. Az apa azt hívé, hogy meg gondolatlan szavai vitték fiát a hullámok közé, s ez édes csalódás hátralevő napjait boldogítja.

A megmentettől csak azon ajánlatot fogadja el Luigi, hogy amaz megveszi kedves Madonnáját.

Ez első s legnagyobb áldozat után szülői s testvérei boldogítására szentelé művészetét. . .

Ha a hajnal hasad, menj a szentélybe, borulj arcra s esedezzél kegyelemért: „Ave Maria!”

Azután siess az élettengerre, küzdj, harcsoj, habár száz vihar zudulna is ellened.

S ha az éj királynéja felüté csillagos sátorát, s megkondul az estharangzó, borulj a porba, s mondd a gyermeki szeretet s hála egész hevével: „Ave Maria!” . . .

M e c s e k h á t i .

A májusi ajtatosság.

A magyarok Nagyasszonya, a szeplőtelen szüz Anya tisztelete elválaszthatlanul beleforrott a magyar nép szívébe. Mária országa fiai anyjoknak, királynéjoknak, pártfogójoknak neve-

zik a boldogságos Szüzet. Alig hallani ajtatos ajkáról Jézus szent nevét hangoztatni a nélkül, hogy Mária bájteljes neve is tiszteletteljesen utána ne említették. Jézus, Mária nevével hajtja fejét nyugalomra az ajtatos keresztény; vele ébred, vele erősíti magát napközben, fáradoalmas munkáiban. És ez igen helyes, igen jámbor szokás. Mert „Máriánál van az élet s ére nyek minden reménye; Mária azon bíd, mely a mennyekbe vezet.“ Csak a ki e hidon halad, jut biztos tulpartra; míg az azt eltévesztő a veszedelmek zajgó hullámaiban leli sirját. — Ő az isteni kegyelem kinstárnoka. Boldog! ki szeretet- s bizalommal folyamodik hozzá: kegyelmekkel ékesítve fog visszatérni, mert bustisi Bernardinnal „nagyobb ő benne a vágy nekünk kegyelmeket oszthatni, mint bennünk, azokat elfogadni.“

A benső érzelem kültettekben iparkodik nyilvánulni. A bold. Szüz iránt szívünkben táplált mély tisztelet, hódolat s fiui legbensőbb ragaszkodás érzete kültettekben is nyilatkozik. Tanui ennek Mária tiszteletére szervezett több társulataink s fényes ünnepeink. Az Ur dicsőségére szentelt napokat kellemes változatosságban szövik át a b. Szüz ünnepei: mint átfutják fénylő ezüstszalak a csillogó aranyszövetet. Nevének van szentelve a hét szombatja; titokteljes fogantatását dicsőíti a buzgó lélek a barang megkondultával, a nap három szakában: reggel, délben és este. De mindezzel még meg nem elégszik a határtalan buzgalmu, gyermeki kegyelet; ez nem csak egy pár perczet, egy-egy napot, hanem egész hónapot kíván a szeretett Anya emlékének szentelni. Sugyan melyiket válassza, ha nem a kikelet kellemus havát, az év első zsengejét, a virágus május-hónapot, mely annyira s oly híven jelképezi üdvünk tavaszát, lelki fölvilágosodottságunk hajnalpirját, az ártatlanság nyíló liliumát, a szeplőtlen szüz Anyát?

Már a mult század közepe táján alakultak társulatok Romában, a kath. egyház szívében, melyek „Mária havi tisztelete“ neve alatt az egész május-hónapon át naponkint bizonyos meghatározott ajtatossági gyakorlatokkal s jótét műveivel kedveskedtek a bold. Szüznek. E társulatok a kegyelmek bő árjával gazdagítva, lelki javakkal dusan elárasztva, csakhamar virágzásnak indultak, teremvén az imádság jóillatu virágát s a jó eszelekedetek édes gyümölését. — Mint a szorgos méh, látván társát megrakodtan hazatérni, haladék nélkül siet ő is azon irányban a virágos mezők- és bájos ligetekbe, hogy édes mézzel terhelve térjen meg köpjébe: ugy a katolikusok is, a lelki élet édes méze- s a jó eszelekedetek zamatos gyümölésével ékeskedő ügyfeleik példája által vonzatra, az üdvös társulat tagjainak számát szaporíták, vagy azt, mint nagy hasznot hajtó élőfát, más tartományokba is átültették. Így terjedt az el Olaszhon többi városai- s falvaiban; később a lelkes Franciaországban, majd Bajorhonban. S valljon kételkedhetünk e benne, hogy azt Mária országának fiai, a bold. Szüz hő tisztelői, a jóra fogékony magyarok is csakhamar elfogadták?

Hogy pedig a májusi ajtatosság gyakorlói az ohajtott lelki javakkal az egyház által is elláttassanak: ő szentsége, VII. Pius romai pápa az 1815-dik évi mártius 21-én kelt leveleiben mindazoknak, kik május hava folytán naponkint nyilván vagy magányban, templomban vagy otthon a szent Szüz tiszteletére imát s más jóságos eszelekedeteket végeznek, naponkint háromszáz napi, azoknak pedig, kik ugyane hóban töredelmes gyónás után megáldoznak, teljes bucsut enged; mely bucsuk a tisztuló-bélyen szenvedő lelkekért is följajánthatók.

Miben áll tehát tulajdonkép a májusi ajtatosság? Ima- s egyéb jóságos eszelekedetek gyakorlásában. Látogassuk a templomot, ha kitelik tőlünk, naponkint; ajánljuk föl ott végzett buzgó imáinkat a bold. Szüznek. Ő végtelen gazdag, s mi földhöz tapadt szegények vagyunk; bármi üdvöset kérünk tehát, bizonyosan megadandja, ha a bizalom s szeretet hangján kérendjük őt. Mert ő méltán mondhatja magáról: „Enyimek a gazdagítók, hogy velök azokat, kik engem szeretnek, gazdagítsam“ (Péld. 8.). Ha pedig a naponkinti templomlátogatás ránk nézve lehetetlen: fohászkojdunk hozzá honn, magányunkban, foglalatosságaink közt, vagy azok végeztével; ékesítsük föl Mária képét a tavasz első, legszebb virágival; díszítsük hófehér liliummal a szüzi tiszta liliumot s szerény ibolyával a szerénység és alázatosság példányképét. A virág mellett azonban a gyümölésről se felejtkezzünk meg, tuduillik a jóságos eszelekedetek gyakorlatáról,

milyenek: böjt, alamizna, az irgalom egyéb testi s lelki művei. Mert csak ez esetben leend szeretetünk gyümölcsöző s munkás.

Mivel pedig sz. Ágoston szavai szerint a kereszténynek azt, kit tisztel, utánoznia is kell: főkötelességünknek ismerjük különösen e hó folytán munkásságunkat önéletünk javítása-s tökéletesbitésére irányozni. A boldogságos Szűz feddhetlen élete legyen a zsinórmérték, a tükörpéldány, melyhez saját gyarlóságteljes életünket alkalmazva, elsajátíthatjuk, a mink nincs, erényeit; s elvethessük, a mink nagyon is szapora, botlásainkat, hogy, mint az isteni gyermek Jézus, növekedvén bölcsesség-s kedvességben, szűz Anyánk fiainak nevezetnii méltók lehessünk!

Május-hónapot, esztendőnk legszebb, legkellemesebb, virágillatos havát, zsenge örömeink szerzőjét, ajánljuk föl tehát Máriának, igazi örömünk, örök üdvünk erényekben illatozó szülőjének. Ékesítsük pirossal, fehér rózsával a titkos értelmű rózsát: pirossal, mely a szűzi szemérem pirját; fehérrel, mely szeplőtlen tisztaságát jelentse. Kössünk illatozó virágkoszorút királynénk fejére, oly koszorút, melyben egy-egy erény legyen minden virág; a keresztény szeretet bonthatlan láncza fűzze össze, s a jó eselekedetek illatárja öntse el.

Vallási buzgalmunk háromszín-zsászlója vezéreljen bennünket májusi ajtatosságunkban: vezéreljen a hit, remény és szeretet!

Városi levelek.

XXXI.

„Lássátok, mely hosszú levelet irtam nektek saját kezemmel.“
G a l a t. 6. 11.

Pécs. Quodlibet. — Tisztelet-beesület. — Szentek esedezése. — Minden baj ellen. — Mária el ne hagyj minket!

Beesületes ember előtt leveszem a süvegemet. De meg is érdemi e megkülönböztetést.

Mit nem csinál a világ a jeles költők-, hadvezérek- s más kiténő férfiakkal? Szobrot, emléket állít számukra, hogy így a késő unokák is ismerjék nagy tetteiket és kövessék.

Hát ha már ezeknek dukál ezen megtiszteltetés: kinek mi köze hozzá, ha mi a szenteket tiszteljük, ha nekik sziveinkben emléket emelünk, ha mint Isten barátait kedveljük, példáikat követjük és esedezéseket kérjük?

„Ti voltatok a földnek lelke,
A jellemek gyémántja, ti.
Kiket a test, világ és ördög
Nem birt igába hajtani!“

Mindennap más-más szentet tüntet föl a naptár, hogy mindennap legyen követésre méltó példányunk. Ezek közt kiválólag szoktuk tisztelni védszentjeinket.

Igen ezélszerű az is, ha minden hónapnak egy szentjét kiválasztjuk, és egész havon át tiszteljük.

A különféle ezéheknek és mesterembereknek is megvan saját patrónusok; de még sokféle bajoknak és betegségeknek is, így:

- A roszt lélekzés ellen: sz. Romuald és sz. Beda.
- A poklosság ellen: sz. Elek, sz. Lázár, sz. Murenus.
- Szemfájás ellen: sz. Ottilia, sz. Alajos, sz. Jeromos, nazi-
anusi sz. Gergely.
- Vakság ellen: Tobiás, Remény, Margit, Sabinus.
- Szükmellúség ellen: salezi sz. Ferencz.
- Tüztűz ellen: sz. Florián vértanu.
- Vihar ellen: sz. Donát püspök.
- Hideglelés ellen: sz. Paulina, sz. Johanna, sz. Genoveva,
sz. Arnulph.
- Nyavalyatörés ellen; sz. Bálint, Joachim, Amadeus.
- Köszvény ellen: sz. Benedek, Servulus, Romula, nagy sz.
Gergely, sz. Egyed, Julián vértanu.
- Torokfájás ellen: Balázs, Arnulph, Lucza szentek.
- Fejfájás ellen: sz. Theresia, sz. Kassalia.
- Fogfájás ellen: sz. Apollonia és Theudulf.

Fülfájás ellen: sz. Venancz és Ovid.

Gyomorfájás ellen: sz. Gergely, aranszaju sz. János
aquinói sz. Tamás.

Döghalál ellen: sz. Sebestyén, Rochus, Rosalia, Xay. sz.
Ferencz, sz. Makár, Hipolyt, Christophorus, Leokadia, Ödön,
Borr. sz. Károly.

Vizkórság ellen: sz. Lidvina.

Vizáradás ellen: sz. Vilibald és Fridolin.

Csábítás ellen: Nep. sz. János, sz. Genoveva.

Rosz halál ellen: sz. Christophorus és sz. Ursula.

Szentségnélküli kimulás ellen: sz. Barbara.

Szerencsés utazásért: Ráfael arkangyal, három-királyok.

Jó szállásért: sz. Julián.

Ime, nincs baj, melyben elhagyva lennénk! . . . A szentek,
Istennek jó barátai esedeznek értünk.

Mindezek koronája pedig a bold. Szűz, kihez bátran föl-
kiálthatunk:

Emlékezzél meg oh édes,

Oh kegyes szűz Mária!

Hogy még senkit el nem hagyta,

A ki hozzád fordula.

Mendlik Ágoston.

Katholikus hitélet.

Esztergom, april 28-án 1861. A magyar nemzet azon időtől fogva, midőn első apostoli királya, sz. István e drága hazát a bold. szűz Anya oltalmába ajánlá, mindenkor kiváló tisztelője volt Máriának. Irántai tiszteletének kettőzött jeleit adá, ha vészfellegek fenyegeték a hazát. Harezi lobogóra, pénzeire a magyarok Nagyasszonya nevét tűzé. A legszentebb Jézus és Mária nevekben tevő kezét ellenségeitől rettegett kardjának olvasóval körülövedzett markolatára. Az ellen kezéből kiragadott zsákmány legbeeseb részét a szűz Anya lábai elé tévék máig sem feledett hősei. Oh báresak megőrizték volna szívökben az unokák ez ősi kegyeletet! Báresak lángolna szívökben Mária tisztelete és szeretete! Körülményeink olyanok, hogy Mária kiváló oltalmára van szükségünk. Oltalmára azonban csak ugy számíthatunk, ha azt kiérdemelni törekszünk; ha szűz Anyánk tiszteletében serények vagyunk; ha minden alkalommal megmutatjuk, miszerint mi buzgó és engedelmes gyermekei vagyunk Máriának. Városunk hiveinek erre igen jó alkalom lesz majushó folytán; minthogy ő főmagassága, a bíbornok-herceg-primás, kegyelmes főpásztorunk intézkedése következtében e hó folytán a vízi-városi templomban naponkint ajtatosság fog tartatni a szeplőtelenül fogantatott bold. szűz Mária tiszteletére. A „Riligio“ című lap már megismerteté olvasóival ő főmagasságának ez ügyben kiboesátott rendeletét. Mi az ajtatosság rendjét ismertetjük meg a „Kath. Néplap“ t. olvasóival. Az ajtatosság rendje következő leend:

- 1) April 30-án estvéli 6 órakor kezdődik az ajtatosság. 1/6-kor leend az első harangozás, 6 órakor a beharangozás. 2) Május egész havában reggeli 1/8 órakor az ifjuság jelenlétében sz. József oltaránál, melyet e hóban a bold. Szűz képe ékesítend, a sz. Szűz tiszteletére énekes sz. mise fog tartatni. 3) Naponkint estvéli 6 órakor „Máriát dicsérni hives jöjjetek“ ének két verse eléneklése után a pap az oltárhoz megyen s rövid sz. beszéd után a kitétt szentség előtt a lorettói litániát a hozzá kapcsolt imákkal fogja elmondani; ezután pár vers fog a b. Szűz tiszteletére énekelteni, végre a szentséggel áldás adatni. Május egész havában emez oltárnál fog a szentség tartatni. 4) Az ajtatosságok számára „Mária-havi ajtatosság“ című könyvecske fog ő emja kegyes parancsából kiadatni, mely mindazon imákat s énekeket magában foglalandja, melyek emez ajtatosságnál használtatni fognak. Eme könyvecske kapható léssen a vízi-városi templom sekrestyéjében. 5) A közbeeső vasár- s ünnepnapokon, ugy szintén a szombatokon, végre a Bakács-kápolnában 4 órakor tartatni szokott déleesti ajtatosságok május havában e szerint elmaradnak, ezeket pótolandja a 6 órai ajtatosság. 6) Május 31 én estvéli 6 órakor ünnepélyes „Téged Isten dicsérünk-vel az ajtatosság be fog fejeztetni.“

Ő eminentiája, szeretve tisztelt főpásztorunk e rendelete a

vallásosság és a kath. hitélet fölelevenítése körében szerzett hervadhatlan babérokoszoruját egy levéllel ismét gazdagítja. — A helybeli papnövelde növendékei valamint más éveken, ugy az idén is alig várják a Mária-havi ajtatosság kezdetét. Szívök gyermekded öröméből semmit sem rabolhat el a lilomait megtagadó tavasz fukarsága; mert egy virágkedvelő, fi. eljárójok gondoskodása következtében még a fagytól esikorgó tél közepén is földszítették házi kápolnájok oltárát. — Tudósításunkat azon ohajjal fejezzük be: vajha e szép haza minden városá-, minden községében behozatnék s szokásossá válnék a Mária-havi ajtatosság!... Istennek szent anyja, keresztények segítése, magyarok Nagyszónya, szeplőtelenül fogantatott szűz Mária! az e hó folytán hozzád buzgón folyamodókért esedezzel sz. Fiadnál, a mi Urunk Jézus Krisztusnál! Amen. r. l.

Nagyvárad, april 25. A hitélet mezején fölmerülő ama sok szép tudósítások, melyeket kedves néplapunkban olvasunk, mintegy észrevétlen röpitik az ember lelkének gondolatát, szívének érzelmét az ég felé. Az így jól van. Istennek legyen hála, ez korunkban igenis megjárja, mikor az égieket is le a földre törekszenek huzni, hogy sorba tapodják némely vitéz garabonciások, kik különben egészségesek, csak tüdejök, májok rosz. De hogy sokat ne beszéljünk, vágjuk a fa derekába a fejszét, hadd lássa a világ hitéletünk mozzanatait. Van-e fontosabb pillanat, mint midőn az élettevékenységnek ösvénye nyílik meg az ember előtt? S van-e ünnepélyesebb perc azon pályára lépésnél, melyen élte fogytáig haladnia kell, ha az emberi-nemnek hasznos tagja ohajt lenni? Bizonyára nincs. Egy ily szívet, lelket egyiránt megható tény adta elő magát városunkban mart. 25-én, vagyis Gyümölcsoltó-Boldogasszony ünnepén, e szent napnak reggeli komoly óráiban az irgalmas nénék zárdájában egy új tagnak, ép az elsőnek ünnepélyes beöltöztetése által. Szent fogadását kegyelmes püspökünk kezébe tevő le; mely szerint mintegy saját akarataról monda le, minék a világ leginkább szeret tömjénezni. Ő lemondta; mert életét sem szülőinek, sem testvéreinek, sem barátainak kiválóan, de Jézusban, szeretett Megváltónkban az egész emberiségnek kívánta áldozatul hozni a nevelés szent csarnokában. Valóban dicső tett a világtól megválni, mégis annak élni, annak boldogságát munkálni! Így, s az által, hogy a napokban volt szerenesénk a tevékeny és hitbuzgó jeles papot, Biró János szathmári kanonok ur s a fejedelem-asszony ő nagyságaikat körünkben tisztelni, két apácát hozván, — a kegyes alapítónak, nagyméltóságu püspökünknek terve az irgalmas-apácákat illetőleg, hogy számra nyolezan legyenek, teljesedésbe ment. Most tehát elég munkás kéz van az Ur szőleje sarjadékának ápolására az irgalmas-nénéknél is. Áldja meg Isten őket fáradozásaikért!

Sz. Márk evangélista napja, melyen az anyaszentegyház buzasztelési ajtatosságát üli, s ugy szólván, a földiekre szoritkozik, a legszebb lelki épületességgel és renddel ment véghez. S az okulásul szolgálhatna nem csak az Isten, de a világ fiainak is, kik egyedül a földiekben keresik üdvököt: hogy, ha a földi javakban, szerenesében előmenni akarnak. Istennel kezdjék, folytassák és végezzék munkájokat. Mert az áldás, mely onnan felülről jő, csak így szállhat reánk. Révmentí.

Endrőd, april 12-kén, 1861. Fehérvasárnapon ismét részesei valánk oly ünnepélynek, mely a keresztényt hitében megerősíté, s annak bizonyosságul szolgált, hogy nincs jobb anyank az anyaszentegyháznál. E napon ugyanis a 8—10 éves, először áldozó iskolások fölkoszorúva, égő gyertyával kezükben, a lányok tiszta fehér öltönyben, a gyermekek ünnepies ruhában újíták meg a keresztység szentségében tett fogadásait. Ohajtandó, hogy e szép s üdvös szokás elterjedjen az anyaszentegyház minden egyes nyájánál. A mintegy 210 fi- és leányból álló ártatlan sereg megható példányképpül szolgált községünk idősb hiveinek is, a fiu apjának, a leányka anyjának, a keresztység szentségében ünnepélyesen tett fogadalmik mindenkor, minden béli és mindentüti hű teljesítésére. Ez ártatlan sereg oktatótt szóval és cselekedettel ugy, mint midőn a jerusalemi templomban 12 éves korában

Komoly irástudók között

A gyermek Jézus egyedül,
Felhőtlen arezzal, mint remény,
Elmélkedőleg ül.

Ha kérdik, meghatón felel,
S oly ébren figyel megint,
S öröme nagy, miként az ég,
A melyre föltekint.

Minden szava, magasb s mélyebb...
Azért mégis megérthető;
A gondolat szent ajkain
Homályt elűzve jő...

Minden ige a kebleket
Fénylő napként ragyogja át,
Megrendülnek a bölcsék is,
Hallgatva szózatát.

Csodálkozik a néptömeg,
Elámultak mindannyian,
Nincs senki is, kibén tökély
Erényből annyi van.

Fölszólal ő, megrázva hajh!
A bün nehéz rablánczait,
Az Üdvözítő, véneket
S tudósokat tanít.

Az ige szól s igéje szent —
Törvényül hangzik ajkán...
Igy szólhat ép a bölcs király
Joggal nyert trónusán!

A 12 éves Jézus is az ó-szövetség törvényeit megújítandó, ment föl Jerusalembé szülőivel. Vajha községünk, a haza, a kereszténység legifjabb sarjadékai, a 12 éves gyermek Jézus nyomdokait követve, növekednének Isten és emberek előtti kedvességben, s lenne legfőbb erényök az Ur félelme! Ekkor az egyház és haza fölviruland a hit rendíthetetlen alapján, mint a hegyi rózsza. Ugy engedje Istenünk! Endrőd i.

Paks, aprilhó 24. 1861. Istent dicsőíteni legszentebb kötelemünk. Szavaink és cselekedeteink zálogok arra nézve, valljon szívünkben Urunk iránt meleg vagy hideg érzelem lakik-e? A beszéd és tettek zsinórmérték, mely szerint az ember vallási állapotát — föltéve, hogy nem képmutató — megítélhetjük. Ily ténynek tekinthető az, melyet Gejha r d t Károly pécsmegyei fiatal áldozat jelenleg véghezvitt. Ő nem csak közreműködött a temetői kápolna építésében s annak számára mult évben harangot vett; hanem az eddig kövezetlen talapatot költséges kövel rakatja ki. Sőt, mint értesülénk, egy második harangot is szándékozik önteni. Adja Isten, hogy a jóban folyton erősüljön! — A kath. lakosság, noha már igen sokat költött, nem feledkezik meg arról, miszerint vagyona Isten által levén egyedül biztosítva, a kápolna díszét emelni serénykedik. Ha van városunkban mit, mint dicséretre méltót, el nem hallgathatunk: ugy viszont szomoruan kell fölemlitenünk, hogy három hét előtt egy, férjével vizályban élő nő szöke Dunánk zajgó hajjai közé ugrott, de szereneséjére ismét, jelenleg másodsor, kimentetett. Ő zavart elméjü, mit vizályok idéztek elő. Inó példa ez részetre, házastársak, kiknek egymással egységben, türelem- és hűségben kell halálotok órájáig élnetek!

P a k s i J.

Bucusz-Sz.-László, april 21. 1861. Ma délelőtt ment végbe T a k á c s István, sándorházi földmives költségén elég esinnal készült s már egy éve Bucusz-Sz.-Lászlón föállított kökereszt ünnepélyes megszentelése. A fönemlített derék, bár nem gazdag földmives, hiterős és áldozatkész lélektől buzdíttatva, késznek nyilatkozott az előbbi, már romladozó fakereszt helyett egy díszes kökeresztet saját költségén állíttatni. A kökereszt tavál ily tájban vásároltatott 100 a. ér. forinton. Lehetetlen, hogy eszembe ne jusson itt Megváltónk mondata: „Gyűjtsetek magatoknak kincseket, melyeket sem a tolvaj el nem lophat, sem a moly meg nem örölhet“ (sem a tűz meg nem emészthet). Alig hogy a kökereszt fölállíttatott, pár hétre csaknem egész Sándorháza a tűzvész maralakává lön (az elégett 105 gazdaház sorsára jutott T a k á c s Istváné is). A csapás annyival súlyosabb vala, mivel a lakosok honn nem levén, még megtakarított kevés pénzö-

ket sem menthették meg. Megmentette azonban T. J., örökbecsű tőkébe fektetvén kincsét, mely fönmarad századokig, sőt örökké; mert angyalok följegyzék e nagy tőkét, és kamatját Isten fogja egykoron megadni... Ott áll tehát a két ölnél magasabb, elég csinnal kiállított kereszt, ft. V i r t h Mihály esperes ur által megszentelve. A sz. beszédet nt. M a r t o n Lukács, zárdaelnök végezte. Nem volt ugyan virágokkal ékítve a kereszt, de annál illatosb koszorúkkal volt körülövezve, melyek a jelenlevő ezernyi hivek ajtatos szívéből képződtek. Ott függ tehát az Isten-ember képe... De elborul az ember lelke, ha meggondolja, hogy vajmi sokszor fog kicsufoltatni, fölfeszítettetni ezet- s epével itattatni e helyen a saját vérével megváltott, de emberi méltóságukról megfélekedző halandóktól, kik a körülfekvő csapszékekből kijöven, bizony „nem tudják, mit cselekesznek“!... Lesz azonban tán olyan is (adja Isten, hogy legyen!), ki a bemenet előtt megpillantván az Üdvözítőt a keresztben, jobb érzelmre, üdvös eltkelésre gerjed, s nem fog betérni az erénysülyesztő fészkebbe. Álljon az üdvösség jelképe Isten dicsőségére, nekünk pedig lelünk tüvére!

Erzsébetváros, april 24-kén 1861. A legtisztább örömdagasztja keblemet, midőn a hitbuzgóság áldásdus gyümölcseit édes hazánkban is fejeledzni látom. Nem képelek semmit, mi sziveinket magasztosb érzettel tölthetné el, mint midőn a vallás bajnokait nyílt téren látjuk társaságokba füződni, hálájok szent adóját Istennek lerovandók. Az őshajdanban is, míg országok és nemzetek a vallás büsítő árnyában kerestek nyugopontot, addig a visszavonás férgé közéjük nem lopózhattak; addig az ily ország, vagy nemzetnek virágzott anyagi és szellemi jóléte. Napjainkban is, áldassék az Ur szent neve! nem hiányoznak ajtatos társulatok, melyek e hitideg korszakban boldogító nemtökül tekintendők. Ily társulat alakult Erzsébetvárosban is a buzgó nők osztályából, kik szent s igaz keresztényhez illő kötelességüknek ismerék oly egyletnek életet adni, mely a szegényebb egyházak fölsegelésében ernyedetlen buzgalmat fejt ki. Még nines egy éve, hogy főpásztorunk, H a y n a l d Lajos ő excellentiája kenetdus szavaival megnyitá az egyletet, melynek tagjai, apostoli buzdító szözatát megértve, működésöknek már eddigelő is legszebb jeleit adák. Kettős föladata van ez egyletnek: a legméltóságosabb Oltári-szentség folytonos imádása és a szegény templomok fölserelése. Ezenkívül minden hó 22-én egyleti ünnepeyes isteni-szolgalat tartatik megelőző épületen szent beszéddel, melyet buzgó lelkipásztorunk, ngs és tt. C s i k y Imre ez. kanonok és főesperes ur a sziv nyelvével szokott elmondani. Isteni-szolgalat után mindenkor havi gyűlés tartatik, hol sajátkezűleg himzett különnemű egyházi készletek bemutatának s a szegényebb templomok fölkeresítésére fordítanak. A jámbor nőnemnek e szives áldozatkészségéből tudomásom szerint rövid idő alatt gazdagod részcsültek a segesvári, sárpataki és magyar-zsáki szegény egyházak. Legujabban pedig a bolyai főkegyház is többnemű szép küldeménynek örvend; miért e sorok írója hálaköszönetet rebeg. Az Ur szent kegyelme áldja meg e nemes lelkeknek üdvös szándokát, s jutalmazza legbővebb mértékben az ő szentelyeinek fölkeresítésére oly áldozatkészséggel följajlott fardalmukat!

K. K a p u s i.

Különfélék.

— Ft. B a r t a k o v i c s Béla egr érsek ő nagyméltósága a pesti Oltáregyletnek 100 an. ér. frtot adományozni kegyeskedett. Isten fizesse meg a nagylelkű főpapaak a legméltóságosb szentség iránti áhitat előmozdítását czélzó ezen új áldozatát!

— H a l a n y i l a t k o z a t. J o l s v a, april 21-én 1861. Mivel sem kedveskedhetik jobban a lelkipásztor a maga hiveinek, mint mikor azon arany kalászokból juttat valamit számukra, melyeket hosszú fáradozásai következtében, mint szorgos munkása az Urnak, a hittan isteni mezején gyűjtött. Ilyen arany kalászok sorába minden oly nemű munkalót helyezünk, mely oly dolgokat tárgyal, melyeket az üdvösség elnyerésére tudni szükséges nem csak, de sőt szoros kötelessége is minden ker. katolikusknak. Már csak azon szempontból is igen szüksegesnek véljük ilyetén műveknek, kivált ha népszerű modor-

ban irvák, hiveink körében elterjesztését. Mert igen is ohajlandó, hogy otthon, a családi körökben is legyen mint olvasniok, hogy ne csak az egyházban, hanem otthon is szoktassák magukat a hit és erkölcs dolgába vágó tárgyakról elmélkedni, s azokat, a miket a szószékről hallottak, mintegy visszabozni elméjükbe, s így a lelki tápot, melyet nyertek, több ízben fölfriseni, ismételni; minthogy tudvalevő dolog, hogy azokról, a mik kedvesek nekünk, ismételve hallani, róluk ismételve elmélkedni szokásunkban van. Mily jól esik egy a maga lelki atyját figyelemmel kíséző hívőnek csendes házi körében szeretettjeit maga köré gyűjteni, őket a szentegyházban hallottakról kikérdezgetni, s nekik a szent tárgyakhoz képest jó tanítást adni! Hát ha a hallott egyházi beszédet nyomtatványban bírhatja, s övének egész terjedelmében előolvashatja... Ily lelki élvezetet hiveinknek nyujtani a legközelebbi napjainkban is alkalmunk nyílt, midőn G y u r e s e k András, esztergom-főmegyei áldozár s oszuskai buzgó plebános ur az általa remekül szerkesztett, Krisztus egyházának világ fölötti győzelméről szóló, s z á z példányban hozzánk küldött, 1854-beu Pozsonyban sajtó alól kikerült egyházi beszédjével s azon szives megkeresésével örvendeztetett meg minket, hogy a példányokat helybeli tót ajku hiveink között kioszszuk; mit mi a legnagyobb készséggel teljesítettünk. A beszédet nem csak annak tárgya, hanem szerzője is érdekessé teszi. Olvashatjuk abban a tudós szerzőnek kath. hitérőli sziklaerős meggyőződését, ki csak kevéssel azelőtt a kath. anyaszentegyházon kívül, mint dunaszerdahelyi evang. lelkész működött. Olvashatjuk belőle, mint beszélnek azok, kik az igazság keresésének nagyszerű föladatában minden előítélet s elfogultságtól menten haladnak; láthatjuk abból, hogy egészen másképp vélekednek az emberek a világtól zaklatott egyházunkról, ha azt a tények meztelenségéből — mi hazánk egyik kitünő szónoka szerint a legnagyobb ékesenszólás — és nem epébe mártott tollal irt röpiratokból itéljük meg; ha annak kormányrendszerét, szertartásait s szellemét nem csak fölületesen, hanem alaposan tanulmányozzuk; ha eredeti forrásaihoz és nem álforrásokhoz folyamodunk. Meggyőződés! mily genosz játék üzetik veled, mikor egyházunkról van szó. Itélnék fölöle, a nélkül, hogy tudnák mibenlétét; bíralatuk alá boesátják tanítását, kormányrendszerét, szertartásait, a nélkül, hogy tisztá fogalmuk lenne rólók. Oh valóban, ezek nem tudják, mit cselekesznek! — De azon tekintetből is kedvesen látott vendégünk a főnemlített egyházi beszéd, mert a mit tárgyára vonatkozólag bebizonyít, azt kézzelfoghatólag maga, annak tudós szerzője, dicső megtérése által saját példájában erősíti meg. Figyelmeztetik ugyanis általa az olvasó, hogy nem mindegy, bár mit higyen az ember, hanem hogy erkölcsi kötelessége keresni az igazságot, hol, melyik vallási gyülekezetben található az föl, minthogy oly különféle s annyi sok a keresztény nevet homlokán viselő vallástársulat; melyik legyen tehát az igazi, Krisztustól alapított s ugyanő általa folytonosan vezérelt egyház? Ezt kivált korunkban minél gyakrabban föl-emlteni szükséges, jól tudván, hogy a vallás iránti közönyösség, az emberiség eme szörnye, mily nagyon ütötte föl már fejét az emberek majdnem minden osztályánál! Olyannyira nem iszonyodnak töle Máriának ez országában, hogy maguk a hívők között vannak, kik nem pirulnak azt a hazafiság egyik főkelékeül tekinteni, mitsem akarván tudni arról, hogy dicső nemzetünk kegyeletre méltó hajdana a haza legnagyobb fiait a legbuzgóbb katolikus hivekben találta föl. —

Fogadja tehát hálás köszönetünket az egyházi beszéd buzgó szerzője említett becses küldeményéért. Mi a nagy számmal küldött példányokat nem csak saját plebiánánk körében, mely épen nem igen terjedelmes, hanem ezenkívül egyházi kerületünk más két városának kath. hivei között is el fogjuk terjeszteni s nyilvánosságra hozni; azon forró kívánatunk mellett elhintve a válogatott buzaszemeket, hogy számos gyümölcsöt hozzanak az azokat befogadó szivekben, s hogy ugyanily bő aratásnak kegyed is, mélyen tisztelt bátyánk Krisztusban, hiveinek szerény körében legjobb egészsége mellett hosszú időközön át örülhessen! H a f f n e r Ignác, jolsvai pleb.

— A pesti czéh mesterek küldöttsége bibor-nok herczeg-prímás ő eminentiájánál Budán. Ötödik éve, hogy Pesten, hazánk fővárosában, kath. legény-

